

Sygn. akt VII Ka 1010/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Karol Gondro

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Dróżdź

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019r.

sprawy **M. M. s. W. i G. ur. (...) w C.**

oskarżonego o czyny z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 9 maja 2018 r. , sygn. akt XI K 811/17

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od oskarżyciela prywatnego M. L. na rzecz oskarżonego M. M. kwotę 840 (osiemset czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy z wyboru w postępowaniu odwoławczym;
3. zasądza od oskarżyciela prywatnego M. L. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt VII Ka 1010/18

UZASADNIENIE

M. M. został oskarżony o to, że:

I. nie później niż w dniu 08.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 28.10.2016 r. zatytułowanego "Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...)w T.spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn. "Modernizacja peronu 1 na stacji G. C. w ramach umowy (...) z dnia 08.01.2015 r., a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi (udziałowcowi spółki (...) w T. Sp. z o.o.) – (...)Spółce Akcyjnej – Prezesowi Zarządu M. P., działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...)w T.Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nienależycie wykonuje swoje obowiązki służbowe, nie wypełnia zobowiązań wynikających z zawartej z oskarżonym umowy, niewłaściwie wykonuje powierzone obowiązki pełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem, nie wykonuje swojej pracy w sposób należyty, jak również nie przestrzega postanowień umownych oraz nie wywiązuje się z zawartych z wykonawcami umów – wnosząc jednocześnie o pociągnięcie M. L. do odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej oraz wyciągnięcie wobec niego surowych konsekwencji, a przy tym kłamliwie zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego, w szczególności

dotyczące nienależytego wykonania przez M. M. zobowiązania skutkującego naliczeniem przez zamawiającego kar umownych i ich potrąceniem z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy;

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk,

II. nie później niż w dniu 09.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 28.10.2016 r. zatytułowanego "Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn.; "Modernizacja peronu 1 na stacji G. C." w ramach umowy (...) z dnia 08.01.2015 r." a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi – Wojewodzie (...) Urzędowi Wojewódzkiemu w G., działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T.Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nienależyte wykonuje swoje obowiązki służbowe, nie wypełnia zobowiązań wynikających z zawartej z oskarżonym umowy, niewłaściwie wykonuje powierzone obowiązki pełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem, nie wykonuje swojej pracy w sposób należyty, jak również nie przestrzega postanowień umownych oraz nie wywiązuje się z zawartych z wykonawcami umów – wnosząc jednocześnie o pociągnięcie M. L. do odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej oraz wyciągnięcie wobec niego surowych konsekwencji, a przy tym kłamliwie zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego, w szczególności dotyczące nienależytego wykonania przez M. M. zobowiązania skutkującego naliczeniem przez zamawiającego kar umownych i ich potrąceniem z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk

III. nie później niż w dniu 21.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 16.11.2016 r. zatytułowanego "Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn.; "Modernizacja peronu 1 na stacji G. C." w ramach umowy (...) z dnia 08.01.2015 r." a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi - Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Departamentu Spraw Obywatelskich, działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T. Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nienależyte wykonuje swoje obowiązki służbowe, nie wypełnia zobowiązań wynikających z zawartej z oskarżonym umowy, niewłaściwie wykonuje powierzone obowiązki pełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem, nie wykonuje swojej pracy w sposób należyty, jak również nie przestrzega postanowień umownych oraz nie wywiązuje się z zawartych z wykonawcami umów - wnosząc jednocześnie o pociągnięcie M. L. do odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej oraz wyciągnięcie wobec niego surowych konsekwencji, a przy tym kłamliwie zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego, w szczególności dotyczące nienależytego wykonania przez M. M. zobowiązania skutkującego naliczeniem przez zamawiającego kar umownych i ich potrąceniem z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk,

IV. nie później niż w dniu 22.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 16.11.2016r. zatytułowanego "Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn.; "Modernizacja peronu 1 na stacji G. C." w ramach umowy (...) z dnia 08.01.2015 r." a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi – Ministerstwu (...) w W. działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T. Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nienależyte wykonuje swoje obowiązki służbowe, nie wypełnia zobowiązań wynikających z zawartej z oskarżonym umowy, niewłaściwie wykonuje powierzone obowiązki pełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem, nie wykonuje swojej pracy w sposób należyty, jak również nie przestrzega postanowień umownych oraz nie wywiązuje się z zawartych z Wykonawcami

umów - wnosząc jednocześnie o pociągnięcie M. L. do odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej oraz wyciągnięcie wobec niego surowych konsekwencji, a przy tym kłamliwie zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego, w szczególności dotyczące nienależytego wykonania przez M. M. zobowiązania skutkującego naliczeniem przez zamawiającego kar umownych i ich potrąceniem z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk,

V. nie później niż w dniu 29.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 28.11.2016r. zatytułowanego "Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...)w T.spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn.; "Modernizacja peronu 1 na stacji G. C." w ramach umowy (...) z dnia 08.01.2015 r." a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi - Radzie Nadzorczej (...) w T. (...) Sp. z o.o., działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) T. Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nienależycie wykonuje swoje obowiązki służbowe, nie wypełnia zobowiązań wynikających z zawartej z oskarżonym umowy, niewłaściwie wykonuje powierzone obowiązki pełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem, nie wykonuje swojej pracy w sposób należyty, jak również nie przestrzega postanowień umownych oraz nie wywiązuje się z zawartych z Wykonawcami umów - wnosząc jednocześnie o pociągnięcie M. L. do odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej oraz wyciągnięcie wobec niego surowych konsekwencji, a przy tym kłamliwie zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego, w szczególności dotyczące nienależytego wykonania przez M. M. zobowiązania skutkującego naliczeniem przez Zamawiającego kar umownych i ich potrąceniem z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk,

VI. nie później niż w dniu 09.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 28.10.2016 r. zatytułowanego "Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T.spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn. „Modernizacja peronu (...) na stacji G. O." na podstawie umowy nr (...) z dnia 20 października 2015 r." a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi Wojewodzie (...) Urzędowi Wojewódzkiemu w G., działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...)w T. Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nieprawidłowo wykonuje powierzone mu zadania w związku z pełnioną funkcją, co skutkuje realnym zagrożeniem utraty środków unijnych, a także, że jego sposób postępowania posiada znamiona celowego działania na szkodę spółki, którą reprezentuje - wnosząc jednocześnie o zdyscyplinowanie M. L., tak by w dalszym ciągu nie działał na szkodę spółki w sposób uniemożliwiający realizowanie zamierzeń inwestycyjnych Przedsiębiorstwa (...) w T. sp. z o.o. jak też wskazując, że jego zachowanie powinno spotkać się z naganą i surowymi konsekwencjami, a przy tym zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego,

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk

VII. nie później niż w dniu 29.11.2016 r. w C., poprzez sporządzenie i podpisanie pisma z dnia 28.10.2016r. zatytułowanego „Skarga na czynności Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...)w T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - M. L. w sprawie realizacji zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej pn. "Modernizacja peronu (...) na stacji G. O. " na podstawie umowy nr (...) z dnia 20 października 2015 r." a następnie doprowadzenie do jego doręczenia adresatowi Radzie Nadzorczej (...) w T.Sp. z o.o., działając jako autor ww. pisma w celu poniżenia M. L. oraz narażenia go na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia przez niego funkcji Prezesa Zarządu i Dyrektora Przedsiębiorstwa (...) w T. Sp. z o.o. w G. zawarł w ww. piśmie nieprawdziwe twierdzenia, że M. L. nieprawidłowo wykonuje powierzone mu zadania w związku z pełnioną funkcją, co skutkuje realnym zagrożeniem utraty środków unijnych, a także, że jego sposób postępowania posiada znamiona celowego działania na szkodę spółki, którą reprezentuje - wnosząc jednocześnie o zdyscyplinowanie M. L., tak by w dalszym ciągu nie działał na szkodę

spółki w sposób uniemożliwiający realizowanie zamierzeń inwestycyjnych Przedsiębiorstwa (...) w T. sp. z o.o. jak też wskazując, że jego zachowanie powinno spotkać się z naganą i surowymi konsekwencjami, a przy tym zatajając istotne dla sprawy okoliczności stanu faktycznego,

tj. o czyn z art. 212 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 9 maja 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XI K 811/18 orzekł:

1. oskarżonego M. M. uniewinnił od czynów opisanych w części wstępnej wyroku,
2. na podstawie art. 632 pkt 1 kpk kosztami procesu obciążył oskarżyciela prywatnego M. L..

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego

zaskarżając go na niekorzyść oskarżonego w całości i zarzucając mu:

1) obrazę przepisów prawa materialnego – art. 212 § 1 k.k. oraz art. 216 § 1 k.k. – polegającą na błędnej wykładni, w szczególności w zakresie realizacji znamion określonych w tych przepisach przestępstw, a w konsekwencji niewłaściwe niezastosowanie tych przepisów, skutkujące wadliwym uznaniem, że oskarżony nie wypełnił znamion zarzucanych przestępstw z art. 212 § 1 k.k. oraz art. 216 § 1 k.k. w sytuacji, gdy oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przestępstw określonych w ww. przepisach Kodeksu karnego, a inkryminowane czyny zarzucone oskarżonemu powinny być kwalifikowane jako zabieg ww. przepisów prawa karnego materialnego;

2) mającą istotny wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 424 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nieswobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci wskazanych w zarzutach aktu oskarżenia treści zniesławiających oskarżyciela „skarg” autorstwa oskarżonego – oceny naruszającej zasady prawidłowego i logicznego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, skutkującej wadliwym uznaniem, że inkryminowane treści nie mają charakteru zniesławiającego i znieważającego oskarżyciela, jak też poprzez brak odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do konkretnych obiektywnie pejoratywnych zawartych w skardze zwrotów i dokonanie jedynie lakonicznego, ogólnego ustosunkowania się do zarzutów – co zasadniczo uniemożliwia przeprowadzenie kontroli rozumowania Sądu pierwszej instancji i weryfikacji orzeczenia.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Wywiedziona przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, albowiem ani wysunięte w niej zarzuty ani przytoczone na ich poparcie argumenty nie dostarczyły podstaw do uznania kwestionowanego orzeczenia za nietrafne. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy nie budzą zastrzeżeń, są prawidłowe i znajdują oparcie w zebranych materiale dowodowym. Sąd Rejonowy wskazał fakty i okoliczności, które ustalono i udowodniono, a także określił dowody, na których oparł owe ustalenia. Kontrola odwoławcza nie wykazała, by Sąd Rejonowy przekroczył granice swobodnej oceny dowodów w kierunku oceny dowolnej. Sąd orzekający nie popełnił też błędów proceduralnych tego rodzaju, by rzutować mogły na trafność skarżonego wyroku.

Istotą sprawy jest to czy oskarżony M. M. kierując do różnych podmiotów pisma o charakterze skarg na zachowanie oskarżyciela prywatnego M. L. tym samym dopuścił się realizacji znamion przestępstw opisanych w art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. Należy stwierdzić, że ocena zasadności tego zarzutu wynikała głównie z analizy załączonych do sprawy dokumentów, nie było zatem naruszeniem ze strony Sądu Rejonowego to, że w sposób istotny ograniczył postępowanie dowodowe w zakresie przesłuchiwania świadków zgłaszanych przez strony postępowania. Należy podkreślić, że wspomniane wyżej skargi miały związek z realizacją umowy między firmą oskarżonego a Spółką (...)w T., której Prezesem Zarządu jest oskarżyciel prywatny. Już w tym miejscu należy wskazać, że zupełnie nietrafione jest

twierdzenie oskarżenia, wedle którego w pismach tych była mowa o zachowaniu oskarżyciela prywatnego w ogólności, a nie w związku z konkretną umową. W każdym z tych pism, w pierwszej części, była bowiem mowa, że chodzi o umowę zawartą między stronami. Nawet zatem jeśli dalej znalazły się w tych skargach zwroty uogólniające postawę oskarżyciela prywatnego, to nie budzi wątpliwości, że przez każdego odbiorcę tych pism nie były rozumiane szerzej niż w kontekście wspomnianej umowy.

Przechodząc do analizy wspomnianych pism przez pryzmat wypełnienia norm prawno-karnych wskazanych w postawionych zarzutach trzeba mieć na uwadze orzecznictwo odnoszące się do podobnych przypadków. I tak w judykatach tych stwierdza się m., in., że „odpowiedzialność karna za czyn zabroniony z art. 212 nie wchodzi w rachubę również w sytuacji, gdy wypowiedzi negatywnie obrazujące właściwości lub postępowanie innych osób formułowane są w obronie własnych praw w pismach procesowych, skargach składanych do władz publicznych, doniesieniach pokrzywdzonych o popełnionym przestępstwie (wyrok SN z 18.12.2000 r., IV KKN 331/00, LEX nr 51135). W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził: „Nie stanowi zniesławienia zarzut podniesiony w toku procesu sądowego, pod warunkiem że działanie sprawcy zmierza do obrony własnego interesu w sprawie oraz zarzut postawiony jest we właściwej formie i nie zmierza wyłącznie do poniżenia osoby, której został postawiony” (wyrok SN z 15.09.1970 r., V KRN 311/70, LEX nr 21332, cyt. za: J. Wojciechowski, Kodeks..., s. 411; zob. także wyrok SN z 12.07.2007 r., IV KK 75/07, LEX nr 277263; wyrok SN z 26.03.2015 r., V KK 329/14; wyrok SO w Krakowie z 24.5.2017 r., IV Ka 59/17). W judykaturze daje się zauważyć tendencję do przyjmowania w szerokim zakresie wyłączenia bezprawności zarzutów zniesławiających zawartych w skargach. Sąd Najwyższy w wyroku z 11.12.1996 r., III KKN 98/96, LEX nr 28678, z glosą W. K., (...)/9–10, s. 189–194, stanął na stanowisku, zgodnie z którym: „Podniesienie przez obywatela w skardze skierowanej do władz zarzutów przeciwko funkcjonariuszom państwowym nie stanowi przestępstwa zniesławienia, nawet jeżeli mogą one poniżyć osoby, których dotyczą, lub narazić na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub prowadzenia określonej działalności. Pisanie i kierowanie do odpowiednich organów skarg i wniosków jest bowiem uprawnieniem jednostki subiektywnie broniącej swoich praw, niezależnie od tego, czy jej roszczenia są słuszne, a także niezależnie od tego, czy potrafi ona udowodnić swoje twierdzenia”. W literaturze czyni się jednak zastrzeżenie, że „działanie takie nie jest czynnością bezprawną (przy założeniu nieprzystępności formy), jeżeli dana osoba działa w dobrej wierze, a cel, do którego zmierza, jest celem rzeczywistym, a nie pozornym. Działanie w wykonaniu prawa bądź obowiązku [...] przedmiotowo zdolne jest zmierzać do ich spełnienia [...] ponadto również podmiotowo powinno być tym podyktowane” (M. S., Zniesławienie a przestępstwa..., s. 84). Podnosi się też, że co do omawianego przestępstwa zachodzi swoisty kontratyp w postaci realizacji prawa do krytyki. Wprost wskazuje na to postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2013 stwierdzając, że „wtedy, gdy krytyka ta realizowana jest w piśmie o charakterze procesowym, w skardze kierowanej do władz, czy w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa i kiedy brak podstaw do wykazania, że jedynym lub podstawowym zamiarem działania jest zniesławienie, zachowanie realizujące prawo do krytyki w ogóle pozbawione jest cechy bezprawności, a tym samym nie może być uznane za przestępstwo”. Orzeczenie to – co istotne – zapadło na kanwie oskarżenia o pomówienie oskarżycielki prywatnej o takie postępowanie, które mogło ją poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia funkcji lekarza placówki oświatowo - wychowawczej oraz do wykonywania zawodu lekarza poprzez zawarcie w piśmie skierowanym do Dyrektora Poradni (...), Kuratorium (...) oraz do Związku (...), obraźliwej i nieprawdziwej informacji, że oskarżycielka prywatna fałszuje listy obecności za przyzwoleniem Dyrektora i nie świadczy pracy w wymiarze określonym w umowie o pracę. Zarzut zatem o fałszowanie list wydaje się być poważniejszym niż te, które kierował oskarżony w skargach w niniejszej sprawie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że nie sposób wykazać oskarżonemu M. M., że kierując określone pisma działał tylko i wyłącznie w celu zniesławienia czy też jedynie w złej wierze, a chęć uzyskania zaspokojenia jego interesu związanego z zawartą umową było tylko działaniem pozornym. Treść pism nie daje takich podstaw, niewątpliwie wynika również z nich chociażby również to, że chciał osiągnąć efekt w postaci zaspokojenia jego roszczeń. Ale jeśli te intencje były chociażby tylko równoległe, to nie można traktować jego pism jako zniesławiających.

Niezależnie od powyższego kolejną istotną kwestią jest to czy wypowiedzi oskarżonego zawarte w skargach były obiektywnie zdadne do wywołania skutku w postaci zniesławienia. Chodzi przy tym „zarówno o zarzuty, które kształtować mogą ujemną, poniżającą opinię o pomawianym, jak i zarzuty zmierzające do znielowania dobrej opinii i obniżania stopnia społecznego uznania, którym się dotychczas cieszył” (M. F., Odpowiedzialność..., s. 101). Odpowiedzialność karna za zniesławienie nie wchodzi w rachubę w sytuacji, w której podnoszony zarzut nie jest w stanie negatywnie wpłynąć na reputację dotyczącego go podmiotu w opinii publicznej bądź też spowodować utraty „zawodowego” zaufania do niego. Narażenie na poniżenie pomówionego podmiotu w opinii publicznej oznacza sytuację, w której istnieje realne niebezpieczeństwo pogorszenia w „odbiorze społecznym” ukształtowanej co do niego opinii. Tymczasem oskarżyciel prywatny M. L. to wieloletni Prezes Zarządu ogromnej Spółki. Jak wielokrotnie wskazywano w pismach procesowych działalność prowadzonej przez niego skutki ma ogromne, wielomilionowe rozmiary. W niniejszej sprawie chodziło o roszczenia rządu kilkudziesięciu tysięcy złotych. Nie sposób w takich okolicznościach uznać, aby działanie oskarżonego mogło realnie „zachwiać” pozycję oskarżyciela prywatnego, doprowadzić do utraty wobec niego zaufania.

Jak zatem wyżej wskazano, brak było podstaw do przyjęcia, że doszło ze strony M. L. realizacji znamion czynu określonego w art. 212 § 1 k.k.

Idąc dalej pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wskazał w swej apelacji m.in., że uzasadnienie wyroku nie spełnia ustawowych przesłanek z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 maja 2017 r. II AKa 121/17 (LEX nr 2343406) „ Pisemne uzasadnienie wyroku jest dokumentem, który powstaje już po wydaniu rozstrzygnięcia i dlatego jedynie w wyjątkowych sytuacjach możliwy jest układ procesowy, w którym uchybienia w obrębie uzasadnienia mogą mieć wpływ na treść samego wyroku. Najczęściej chodzi o takie sytuacje, w których błędy powstałe przy ocenie dowodów, bądź dokonywaniu ustaleń oraz formułowaniu rozstrzygnięcia przenikają dalej następczo do pisemnego uzasadnienia.” Mimo drobnych mankamentów uzasadnienia Sądu Rejonowego możliwe było dokonanie kontroli przez Sąd Odwoławczy z uwagi na dostęp do dowodów przeprowadzonych przez Sąd I instancji, bowiem kontrola instancyjna nie polega wyłącznie na analizie uzasadnienia wyroku, ale na analizie czynności procesowych dokonywanych przez sąd i treści przeprowadzonych dowodów w kontekście stawianych orzeczeniu zarzutów, co do których Sąd Okręgowy odniesie się w dalszej części uzasadnienia. Należy przy tym podkreślić, że wspomniane mankamenty można rozważać jedynie w odniesieniu do realizacji przez oskarżonego znamion przestępstwa określonego w art. 216 § 1 k.k., jeśli idzie o czy z art. 212 § 1 k.k. wywody Sądu meriti są wystarczająco obszerne. Co do wskazanej części zarzutów istotnie wywody Sądu I instancji są lakoniczne. Wydaje się jednak, że taka ich treść jest wyrazem przekonania o zupełnej bezpodstawności tej części aktu oskarżenia. Jego uzasadnienie w tej mierze jest dość ogólnikowe. Mowa jest o zwrotach użytych przez oskarżonego, nie zaś o konkretnych słowach, które miałyby znieważać. Dlatego i zapewne „odpowieź” na to czyli uzasadnienie Sądu Rejonowego jest krótkie. Trudno udowodnić coś co wydaje się oczywiste w świetle powszechnie przyjmowanej interpretacji określenia „znieważa”. Należy podnieść, że w tej mierze należy brać pod uwagę przede wszystkim generalnie akceptowane normy obyczajowe. A zatem „zniewagę mogą stanowić jedynie takie zachowania, które są powszechnie uznane za obelżywe” (wyrok SA w Lublinie z 6.06.2011 r., II AKa 91/11, LEX nr 895936). Przykładowo taki charakter będą miały obelżywe formy stosowane na określenie osób o orientacji homoseksualnej, jak m.in. „pedał”, „cwel”, „lesba” (E. Z., Przeciwdziałanie..., s. 53). W niektórych sytuacjach będą jednak miały istotne znaczenie normy przyjęte w określonym środowisku, np. okrzyk podczas zawodów sportowych „sędzia kalosz” czy też okrzyki wznoszone w czasie manifestacji i demonstracji politycznych (J. Wojciechowski [w:] Kodeks karny..., red. A. Wąsek, s. 1123–1124; P. Hofmański, J. Satko, Przestępstwa..., s. 47). Dla realizacji znamion typu czynu zabronionego nie jest przy istotne, czy według odczuć osoby, do której kierowane było dane zachowanie, została naruszona nim jej godność osobista. Należy dodać, że nie każde zachowanie naruszające pewne standardy kultury, obyczaju, przyzwoitości może być oceniane jako znieważające. Nie jest dopuszczalne utożsamianie zniewag z lekceważeniem – „istotą znieważenia jest okazanie pogardy, która głębiej wyraża ujemny stosunek do wartości, jaką reprezentuje sobą człowiek, aniżeli lekceważenie” (W. Kulesza, Zniesławienie..., s. 174). Chodzi tu zatem o coś więcej niż tylko brak

okazania szacunku drugiej osobie. W świetle wskazanych wyżej uwag nie można żadnej z wypowiedzi oskarżonego zawartych w rzeczonych pismach traktować w kategoriach zniewagi.

Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. należy podkreślić, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i jej braku w przypadku innych, pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeżeli zostało poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, rozważeniem okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego, pozostaje zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., IV KK 104/18, LEX nr 2498022). Wymogom tym w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w pełni sprostał. Przekonywująco, obszernie uzasadnił swoje stanowisko, a Sąd odwoławczy w zaprezentowanym sposobie myślenia nie dostrzega żadnego błędu.

Mając wszystkie uwagi na względzie Sąd Okręgowy – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. – zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 632 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., przy uwzględnieniu § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie zasadzając od oskarżyciela prywatnego M. L. na rzecz oskarżonego M. M. kwotę 840 złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy z wyboru w postępowaniu odwoławczym. Z kolei na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych Sąd zasądził od oskarżyciela prywatnego M. L. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 złotych tytułem opłaty za postępowanie odwoławcze.